

12.50
5.00

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:

Van één tot zes regels. . . . . f 1.00.
Voor elke regel meer. . . . . 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

ZATURDAG 1 OCTOBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZONN, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden 12.50
Voor de overige steden des Rijks 5.00

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indië:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen,
per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het
abonnement f 60, Ned. Cour.

Nederland en Belgie.

Vreemd en in het oog loopend is de verandering, die sedert de optreding van het tegenwoordig Ministerie in onze verhouding tegenover Frankrijk is gekomen.

De *Amsterdamsche Courant* heeft den 29sten een artikel: "Onze verhouding met Frankrijk". De verkoeling, die tusschen ons en Frankrijk ontstond, aan eene onhandigheid van het voorgaand bewind. In deze beschuldiging werd de waarheid schromelijk te kort gedaan. De verkoeling ontstond, omdat de Tweede Kamer der Staten-Generaal meende, in het belang des lands, eene conventie, met Frankrijk nopens den vrede gesloten, te moeten *verwerpen*. NAPOLEON III, die weinig doordrongen schijnt van den eerbied, dien een constitutioneel Gouvernement verschuldigd is aan de uitspraak der Volksvertegenwoordiging, riep daarop zijn gezant terug, en drong tevens aan op eene soort van *amende honorable* over de handelwijze der Kamer. Geene regering, die de waardigheid zijns lands lief heeft, kan daarin toestemmen. De Fransche Regering scheen dit later te hebben ingezien; want baron d'André werd, zonder dat eene *amende honorable* was gedaan, naar 's Hage terug gezonden.

Verkoeling bleef er niettemin bestaan; want steeds heeft men aandrigen, om de grootmoedigheid van den keizer der Franschen met het een of ander blijk van onderscheiding jegens Frankrijk te bejegenen. Het vorig Ministerie vond daartoe geene reden. De Tweede Kamer had, door de verwerping van de conventie, gebruik gemaakt van haar recht, waarvan de beoordeeling niet vrijstond aan den keizer der Franschen; en eene Nederlandsche Regering, die zich zelve waardeert, kon geene concessie doen, om een onregmatig opgewekt gevoel te bevredigen, en daardoor tevens den Keizer der Franschen, tegenover de Tweede Kamer der Nederlandsche Staten-Generaal, in het gelijk te stellen.

Zoo stonden de zaken, toen het tegenwoordig Ministerie aan het bewind kwam. Naar het ons toescheen loonden bekend geworden feiten aan, dat het Ministerie DONKER-VAN HALL van de wenschen van den Keizer der Franschen had toegegeven, met het voorzigtig wellicht, dat daarop nog meerdere blikken van *amende honorable* zouden volgen. Het kwam ons voor, dat de *vredelevende staatkunde*, waarvan de Troonrede gewaagde, op die veranderde houding doelde, en daarom schreven wij (No. 101): "Er is eene staatkunde van *vredelevendheid*, die soms, uit zucht tot behoud van den vrede, vergeet, wat men aan de eer eener Natie verschuldigd."

Om dezelfde reden ook zeiden wij (Nº. 107):

"Met het oog op de bezorgheid, die in België heerscht omtrent de bedoelingen van Frankrijk en op de *vredelevende staatkunde*, in de Troonrede vermeld, constateren wij: dat Fransche officieren ons kamp bij Zeist hebben bezocht, dat Nederlandsche officieren eene contra-visite in het Fransche veld deden, dat de Nederlandsche Landwachters op ridder grootkruis van den Nederlandschen Leeuw, die *Monteur Francois* van de schoone herinneringen van het Fransche tijdvak in Holland gewaagt, en thans adjudanten des Konings zijn gezonden, om den Keizer der Franschen op zijne reis in het noorden van Frankrijk te complimenteren, en in ontvangst te nemen kostbare geschenken, door Napoleon III aan onzen Koning gegeven.

"Deert de geschiedenis niet, om voor Frankrijk, als vleitend vriend zoowel als openlijk vijand, op zijne hoede te zijn?"

De *Nederlander* van heden, dat artikel van ons overnamende, noemt het *combinatiën en insinuatien*. Wij veroorloven ons, het daar medegedeelde *historische feiten* te noemen. De Redactie der anti-revolutionnaire *Courant*, die van de *historie* een hoofdement tot discussie maakte, weet zeer goed, dat schijnbaar geïsoleerde feiten, later dikwijf gebleken zijn eene diepere betekenis gehad te hebben, eene voorbereiding tot groote gebeurtenissen geweest te zijn. Het was om deze omstandigheden voegen zich thans bij

de gunst- en vriendschapsbewijzen jegens Frankrijk te toond.

Men wil dat onze gezant te Brussel, baron GERICKE zich zou verwijderd hebben, om bij de Septemberfeesten niet tegenwoordig te zijn; men wil zelfs, dat de *Nederlander* hem zou hebben gepreloedeerd.

Wij zijn verre van aan deze berichten voor alsnog geloof te slaan; werden zij bewaarheid, de Troonrede zou ten onrechte van eene *vredelevende staatkunde* hebben gesproken, en de *Amsterdamsche Courant* zou tegen de bedoeling van het Ministerie hebben geschreven: "dat de gebeurtenissen van vroegere dagen geene nationale antipathien mogen te weeg brengen."

Maar wij vragen: is de openbaar erkende veranderde houding tegenover Frankrijk, zijn de tot verkisting toe van weerszijden toebedeelde bewijzen van sympathie, de verkoeling, die tusschen Nederland en België zou zijn ontstaan, een en ander in verband gebracht met de bezorgdheid, die niet slechts in België, maar ook in Duitschland, ten aanzien van Frankrijks bedoelingen tegenover België, wordt gekoesterd, niet omstandigheden, gewichtig genoeg, om daarop de aandacht te vestigen van de Natie en de Vertegenwoordiging?

De *Nederlander* en de *Amsterdamsche Courant*, beiden hadden zelve gewenscht, dat dit hoogst aangelegen onderwerp bij gelegenheid van de discussien over het adres in de Tweede Kamer, ter sprake en tot klaarheid werd gebracht. Er is *gezwegen*. Het verwondert ons niet. Bij eene interpellatie daarover, had men waarschijnlijk, op gelijken toon van gezag als bij andere interpellatiën, eene verwijzing ontvangen naar art. 55 der Grondwet; en ten aanzien van de handelingen der Ministers, de verklaring: "Wij zijn alleen aan onzen Koning en aan ons geweten verantwoordig schuldig."

Men verwijst ons naar het artikel in de *Amsterdamsche Courant*: "Onze verhouding met Frankrijk." Dat artikel was inderdaad aan onze attentie niet ontsnapt; maar wij zwegen er over, omdat het de quaestie uit een oogpunt beschouwt, waaruit niemand het beschouwd; omdat het de diepe betekenis van hetgeen gebeurde niet vatte of wilde vatten. Het artikel in de *A. C.* had toch geene andere strekking, dan ons aan te tonen, dat men, ten gevolge van de sympathie der Nederlandsche jegens de Fransche Regering, niet behoefde te vreesden voor de invoering in ons land van een staat vaif zaken als waaronder Frankrijk thans wordt geregeerd.

Daarvoor is, God dank in Nederland niemand beducht! De invoering van zoodanigen staat van zaken is slechts tot stand te brengen, door eene schendende hand te slaan aan onze nationale instellingen; aan het verbond, dat het Huis van Oranje aan de Natie verbindt. En zoo ooit enig Nederlandsch Ministerie tot zoo iets zou kunnen of durven besluiten: Nederland heeft te veel vertrouwen op *zijn Koning* en op zijn eigen *historische herinneringen*, om één oogenblik slechts, de vrees te voeden, dat zoodanig besluit tot een *fait accompli* kon worden verheft.

De bezorgdheid, die bestaat, is van geheel anderen aard. Langs omwegen, door middel van aftrekking van natuurlijke bondgenooten, kan een staat van zaken geboren worden; ten gevolge waarvan later, door den drang van omstandigheden, zou kunnen geboden worden, wat in de toekomst tot het verlies onzer onafhankelijkheid kon leiden. Het is deze bezorgdheid, waarop de periodieke drukpers geroepen is, de algemeene aandacht te vestigen; opdat de Regering ondubbelzinnige opheldering geve, of bij tijds op hare handelingen terugkome; wanneer inderdaad die handelingen op een verkeerdten weg zouden voeten.

Het keizerrijk is de vrede is voor ons geene voldoende geruststelling. Staatslieden van gezag hebben, in Duitschland en in België, ontworpen en bezorgdheid geopenbaard, over hetgeen Frankrijk ten aanzien van België in het schild zou voeren. België is sterk met de hulp van Nederland; Nederland is weerloos, zoodra zijn voornemen, België, onder den voet is getreden. Deze onomstootelijke waarheid zal, indien in de toekomst ge

worden feiten zich bevestigden, een helder licht werpen over Frankrijks bedoeling.

De hooghartige keizer der Franschen achtte zich, door een besluit der Tweede Kamer, gekrenkt. Zonder genoegdoening te erlangen voor het vermeend onregt, dat hem is aangedaan, komen de *avances* ongevraagd het eerst van zijne zijde. Meent men in gemoede, dat deze houding van eene mogendheid van den eersten rang tegenover Nederland, geen geheim oogmerk had?

Verwijdering van een Ministerie, dat voor de eer der Natie bleef strijden tegen de onregtmatische eischen eener buitenlandsche Mogendheid, was het eerste doel. Zonder dat doel bereikt te hebben, kon aan het tweede niet gedacht worden. Dat tweede doel kon bestaan, om door vriendschapsbetoon en liefelijke tegemoetkoming, zich nauwer aaneen te sluiten, ten einde verwijdering tusschen Nederland en België te veroorzaken en, zoo doende, België weerloos te maken tegen het oogenblik, dat geschikt zou worden geacht, om de plannen tegenover dat land uit te voeren.

Men behoort de ijdelheid van den Heer VAN HALL te bezitten, om te gelooven, dat al die hoffelijkheden en avances van den Keizer der Franschen alleen worden gedictieerd door de ingenomenheid met de komst van dien Heer aan het bestuur. Eene *wijze staatkunde* gebiedt, dat men, met het oog op de bittere lessen der geschiedenis, daar waar de leeuw de muis vleit, met verdubbelde kracht een waakzaam oog open houde. De Heer VAN HALL mag, als Minister van Buitenlandsche Zaken, niet vergeten, hoe dezelfde geschiedenis leert, dat onder het aanbieden van schitterende gastmalen, kroonen werden opgeofferd en het geluk van Natien, onder het wisselen van hoffelijkheden, verspeeld.

De tijdelijke verwijdering van Baron GERICKE, het protest tegen de September-feesten, zouden — werden deze feiten bevestigd — naar onze meening, de eerste, beklagenswaardige bewijzen zijn, dat, onder den het gezonde verstand benevelenden invloed der diplomatische hoffelijkheden, reeds aanvankelijk de toelag was gelukt, om België van lieverlede los te rukken van een bondgenoot, die door natuur en belang wordt aangewezen. Is België eenmaal aan zich zelf overgelaten: Frankrijk kan er, op een gegeven oogenblik, over beschikken. Wat het lot van Nederland zal worden, als NAPOLEON III den Moordijk in het gezigt heeft, ligt nog in de geheugenis van een groot deel van het levende geslacht.

Wij gevoelen jegens het tegenwoordig Ministerie, dat onder zoo vreemde omstandigheden aan het bewind geraakte, geene sympathie; maar van harte hopen wij, dat het in staat zij, om daghelder aan te toonen, dat de bezorgdheid ten onrechte bestaat; dat de Heer VAN HALL niet op den weg is, om zich te laten misleiden. Onvergeefflijk zouden wij het achten, bijaldien de Regering een hooghartig stilzwingen bleef bewaren, tenzij buiten- en binnenl. bladen, steeds door nieuwe berichten, de bestaande bezorgdheid voeden. Mogen de berichten, die van het Ministerie verwacht moeten worden, bewijzen, dat de diplomatische bevoegdheid des heeren VAN HALL evenaart die van den heer DROUWÉ LUYTS.

Nederlanderachtigheden.

De *Tijd* had dezer dagen overgenomen eene correspondentie, die uit Brussel aan het *Journal d'Anvers* was geschreven. Daarin kwam o. a. de volgende zinssede voor:

"Napoleon III zou zijn recht kunnen doen gelden op de *Hollandsche Kroon*, die door zijn vader gedragen werd, *alvorens hij aan het Huis van Oranje door het Heilig Verbond werd overgedragen*, gelijk de Napoleontische dynastie de Orleantische in Frankrijk heeft vervangen."

De *Nederlander*, ofschoon niets meermalen achtende, meent, wat de *opmarkt* beint, is niet gewaagd wordt, te redenen wijf. Het is de nota van den Minister van N. O. I. van het Oostenrijkske G. G. Het is sigabandig. Het is sigabandig.

de *Niederlander* zich beroept op de verbindende en voldoende kracht van een *opale zinspeld* uit een diplomatieke nota van een opz. Ministers van Buitenlandsche Zaken, nadat de versijfering door het tegenwoordig Ministerie van *geheele diplomatieke nota's*, onder goedkeuring en met voorweten des Konings geschreeven, door datzelfde blad is toegelicht en verdedigd geworden.

De citaten-manie van de *Niederlander*, bij voorkeur uit de geschriften en redevoeringen van den heer GROEN, verleidt de anti-revolutionnaire bijna dagelijks tot het voeren van *loyale discussiën* in *tegenovergestelde richting*.

In ons N°. van 28 Sept. constateerden wij, dat de anti-revolutionnaire partij alleen in de *oprakeling* van kerkelijke twisten en van al wat daarmee in verband staat, haar dreigend aanzijn rekken kan.

Op wat wijze verdedigt zich nu de *Niederlander* tegen dit verwijt?

Door het overnemen van een gedeelte der redevoering, die de Heer GROEN heeft uitgesproken ter *verdediging van het oprakelend amendement* des heeren VAN LYNDEN! De *Niederlander* drukt nu wel in curcief des Heeren GROENS uitdrukking: *„Geen oprakeling maar ook geene ter-zijde-stelling,“* maar vergeet:

dat de heer GROEN ook heeft gesproken van het *„niet te zeer oprakelen“*; dat van een oprakeling, waarvan de anti-revolutie de *„eigenaardige“* maatstaf geven zou, dat de heer VAN LYNDEN, als auteur van het amendement, de strekking daarvan juist heeft doen kennen als *al te zeer oprakelend*;

en dat de anti-revolutionnaire heeren VAN REEDE, DE BRAUW, VAN LYNDEN, MACKAY, HOEKWATER, ELOUT... en GROEN hebben vóór gestemd.

Het citaat is even logisch, als het beruchte citaat uit de *prologomènes* ten betooge, tegen Dr. FRUIN, dat de heer GROEN in *„Ongehoof en Revolutie“* niet heeft gezegd, wat én daar én in dit aangehaalde fragment van de *Prologomènes* met zoo vele woorden staat te lezen.

De *Niederlander* heeft in het n°. van *Maandag 26 September* geanticipeerd op den uitslag der beraadslagingen over het *Adres van antwoord op de kroonrede*, welke op dien dag zouden plaats hebben.

Het zal hen nu, naar we ons vleijen, duidelijk zijn, dat de Kamer liefst zwijgt over hetgeen de *Niederlander* als publieke opinie voordraagt;

dat de Kamer geene sympathie doet blijken voor Utrechtsche festiviteiten;

dat de Kamer en het Ministerie voor anti-revolutionnaire amendementen weinig plaats inruimen;

dat het Ministerie zich meer en meer van de anti-revolutionnaire partij tracht los te maken.

Het valt evenwel te betwijfelen, of het Ministerie zonder de anti-revolutionnaire verbroedering kan blijven staan.

Buitenland.

ENGELAND.

Behalve op de Oostersche zaken (zie *Turkije*) is de aandacht hier te lande vooral op de heerschende ziekte en op den staat der voedingsmiddelen, en in verband daarmee op den staat der volks-welvaart, gevestigd.

Wat de cholera betreft, die blijft, ondanks alle maatregelen, te New-Castle, nog maar woeden. Een diep bedrukte toestand heerscht in die stad, sedert de eerste uitbarsting van de kwaal, op 31 Augustus reeds 1243 personen zijn overleden, terwijl in 1832 het getal sterfgevallen, in hetzelfde tijdsbestek, maar 197 was. Men heeft opgemerkt, dat de overledenen op Zondag en Maandag gewoonlijk veel meerder bedraagt dan op de andere dagen, hetgeen aan misbruik van sterken drank enz. op de genoemde dagen onder de arbeidsklassen wordt toegeschreven. In andere gedeelten des lands, en met name in de hoofdstad, kan men niet zeggen, dat de ziekte zwaar heerscht; zij bepaalt zich aldaar hoofdzakelijk tot eenige gevallen. Algemeen is de aandacht om gezondheidsmaatregelen van verschillende aard te verordenen, ten einde de gevreesde kwaal zooveel mogelijk te keer te gaan.

Wat betreft den staat der voedingsmiddelen aangaat, de berichten uit verschillende graanschappen van de vorige week luiden gunstig, wat het binnenkomen van den graanoogst betreft; doch de aardappel heeft weder geleden en ook is het graan niet zoo ruim als in de vorige jaren. Men stelt deszins nieuwe aanpakken uit, waartoe gelukkig uit Antwerpen en Rusland allezins de gelegenheid bestaat. Men weet dat de Engelsen met het graan gemoezelijk zijn, er geene strengere maatregelen nemen.

De *Niederlander* hier te lande en in het algemeen door de omstandigheden, groots bedrijfs, van de volks-welvaart neemt gedurig toe. In deze gesteldheid

van zaken doet de opzekerheid van het Oostersche vraagpunt nog meer leed, daar een ongunstige wending daarvan op 's lands bloei niet dan een nadeelige strekking zou uitoefenen. Voor het overige melden onze bladen om strijd, dat de geachtste handelshuizen in Engeland angstig hunne zaken drijven en er geen grond voor den panischen storm ter geldmarkt is.

FRANKRIJK.

Tegen de algemeene verwachting heeft de keizer, gedurende zijne tegenwoordige reis, geen aanspraken gehouden. Men had zich geleid, woorden als de bekende te Bordeaux te hooren. Doch het schijnt, dat de keizer zich opzettelijk onthouden heeft te spreken, daar in de tegenwoordige gewichtige omstandigheden, buiten 's lands, aan de minste woorden eene of andere verkeerde strekking kon worden gegeven.

BELGIE.

Er is sprake, dat de Regering ook tijdelijk het inkomend regt op het vee verminderen of afschaffen zal. Men wil ook, dat, ingeval de regering daartoe overgaat, zij tevens de stedelijke besturen zal uitnoodigen, dit tijdelijk voor de stedelijke octrooi-regten te doen, ten einde door deze gezamenlijke werking de duurte voor de minder goeode standen te verminderen.

DUITSCHLAND.

Z. K. H. prins Hendrik der Nederlanden is te Berlijn aangekomen, en begeeft zich naar Moskou. Na zijne terugkomst van daar, zal Z. K. H. tot de verjaring van den geboortedag des Konings van Pruisen in genoemde hoofdstad verblijven, en dan naar 's Gravenhage terugkeeren.

— Er is te Berlijn een nieuwe gezant uit de Ver. Staten aangekomen, die met de Pruisische regering een soortgelijk geschil te behandelen heeft als tusschen Oostenrijk en de Ver. Staten over den Hongaar Costa is gerezen. Het betreft zekerden H. van Oersche, in 1849 wegens een drapers-diel in Pruisen veroordeeld, bij het zich eeten als Amerikaansch burger naturaliseren, en reest dienvolgens thans, uit den kerk te Liegnitz, de bescherming van de Ver. Staten in.

SPANJE.

Het nieuw bestuur schijnt bepaaldelijk in eenen liberalen geest te zijn, met de strekking, om de door het Volk zoo zeer afgekeurde ministerien te herroepen. Zoo heeft de maarschalk Narvaez verlof gekregen, om weder in zijn vaderland terug te komen; zoo zijn verscheiden generaals, die onder bedoelde ministerien waren afgezet, in hunne betrekkingen hersteld; en heeft men de zamenroeping van de Cortes op het oog, zoodat de zaken haren wettigen gang zullen blijven volgen of hernemen.

RUSLAND.

De keizer van Rusland is te Moskou door den metropolitan Filaret, onder plechtstatig klokkenslag, en als den allervroomsten keizer, en heer, verwelkomd. Deze hooggeplaatste geestelijke heeft, daarbij den keizer op de volgende wijze toegesproken: „Alles onder den Hemel heeft zijnen tijd, zegt de wijsste der koningen. De rechtgeloofige kerk heeft in u steeds haren verlediger gevonden, doch inzonderheid wordt zij in de tegenwoordige dagen daartoe geroepen. Voor de heilige dommen in het Oosten, voor onze geloofsgenooten hebt gij het zwaard getrokken, 't welk ongelukkig het heil der keizerlijke waard. De vreesachtige bezettingen van de heilige plaatsen, die gij in naam van de goddelijke gerechtigheid doet, zal zekereverend; moedwillig worden.“

Zoo men weet is de keizer den 24 September te Olmutz aangekomen. De keizer van Oostenrijk was zijnen magtigen nabuur tot Prerau, een stadje in Moravie te ontmoeten gereisd, alwaar een prachtige tent was opgericht. De beide keizers verbleef onderling op het hartelijkste en zijn toen een penen luisterrijken staf ontving, te paard naar Olmutz vertrokken. Aldaar was voor het bisschoppelijke paleis, waarin Z. M. gehuisvest is, een escadron kurassiers van het regiment Keizer Nicolaas, als een welk geposteerd, waarvan meest alle de manschappen kruisen of militaire eere-teekenen droegen. Na dit escadron in opgeschouping te hebben gezien, heeft de keizer van Rusland zich aan 't hoofd daarvan geplaatst en deze krijgsherde, onder militaire eerebetooning en onder een herhaald vreedgedrag der volkenrijke, daarbij den keizer van Oostenrijk gevond. De verblijf was de stad Olmutz prachtig verlicht.

TURKIE.

Het voornaamste nieuws, dat thans nogens de Oostersche zaken te vermelden zou zijn is, dat volgens

eene telegraphische dépêche uit Portsmouth van Donnerdag 25 dezer, het eskader onder de bevelen van admiraal Corry, almede dat thans te Cork vereenigd is, van de Admiraliteit het hebben ontvangen naar de Middellandsche zee te vertrekken.

Reeds sedert eenige dagen heeft het gerucht van dat vertrek in Londen geloopt; het is bevestigd en ook weder tegengesproken, zoodat men ten slotte nog niet bepaald weet welk geloof aan opgemeld berigt te hechten, ofschoon het op nieuw stellig in een geacht dagblad gegeven wordt.

Men zou het gewigt van het zenden van zulk eene geduchte vloot naar de Middellandsche zee niet kunnen verkleinen; doch de taak der ministeriele bladen in Engeland, in de jongste dagen, doet nog weinig geloof daaraan hechten, of welligt moet die vloot de andere seilert lang in de Middellandsche zee, vervangen. De bedoelde bladen verkondigen toch, dat er volstrekt niets in de staatkunde van de Britsche ministers met betrekking tot het Oostersche vraagstuk veranderd is; dat het bewind nadere verklaringen van Rusland verlangd heeft, doch dat het zenden van een paar schepen voor Konstantinopel niet die betekenis heeft, welke men er aan hechten wil, dat het alleen de bescherming van eigen onderdanen, en geenszins vijandelikheden geldt. De admiraal Dundas heeft niet eens nieuwe voorschriften noodig gehad, om de schepen met het doel van bescherming der engelschen de Dardanellen te doen binnenkomen. Voor het overige kan men in de Britsche ministeriele bladen meer en meer de strekking opmerken, om het turksche rijk te klein te schatten, als een overblijfsel van een inval van woestelingen in Europa, die den vrede en de beschaving van dit werelddeel bedreigd hebben, tot dat hunne zelfstandige, ruwe kracht gebroken werd. Aan den anderen kant dringen diezelfde bladen er op aan, dat het europesche vaste land, gelijk met Engeland, wake, dat Rusland zich niet te zeer vergroot, zoodat het de oppermagt der wereld zou erlangen; dat gevaar dreigt, als het Turkije verovert en afschouwt aan het Turksche rijk op zich zelf weinig hechtende, moet men dat grootere gevaar voor oogen houden. Dit is vooral de pligt van Engeland, wil het zijne eigene veiligheid en belangen niet op het spel zetten.

Bij al die onzekerheid over de Turksche zaak beweegt zich ééne zaak, welke reeds in Mei jl. door de *Times* als mogelijk werd voorzien: de zomer is in onderhandelingen zonder einde voorbijgegaan; het gunstige jaargetide voor krachtige maatregelen te lande of te water is vervlogen, en de Russen hebben twee voorspellingen, de bevestiging van de Vorstendommen ook zeker gedurende den winter almede onzekerheid en verdeeldheid bij de bondgenooten. In het aanstaande voorjaar kan Rusland dan ook geduchter dan ooit optreden, en men houdt het er voor, dat de zaken, de wending zullen nemen, dat van na tot aan de lente de onderhandelingen zullen worden voortgezet, en eerst dan, naar gelang der omstandigheden, eene besissing zal komen.

Woensdag 11. beweerde men in Parijs dat Oostenrijk en Pruisen reeds tegen de doortocht van oorlogschepen door de Dardanellen geprotesteerd hebben, doch zekers is daarvan niet gebleken.

Meer gewigts wordt gehecht aan de zending van de Britsche en Fransche gezanten uit Weenen naar Olmutz, alwaar zij met den Russischen monarch over de verfeeling nog in de minne van het geschil zouden onderhandelen.

Den 25 heeft den Czaar aan den Britschen gezant een gelofte verleend, in tegenwoordigheid van den Russischen gezant v. Meyendorff. De Fransche gezant was nog niet te Olmutz aangekomen, evenmin als de Pruisische gezant; men verzekert, dat Keizer Nicolaas op nieuw zijne zucht tot behoud van den vrede aan den dag gelegd heeft, tevens op nieuw zich onwankelbaar gehouden aan de vreedzaamheid, welke hij aan het Weener ontwerp heeft gegeven.

Welonderrigte bladen vermeenen, dat, indien Turkije niet toestemt in de gure en bloote aanpakking van dat ontwerp, Oostenrijk en Pruisen hetzelfde niet in de wederstand daartegen zullen ondersteunen en zij de Parte de gevolgen zou laten ondervinden van hetgeen hare stijfhoofdigheid wordt genoemd. Oostenrijk vooral zou in dezen Russische zijde houden. Pruisen schijnt wel eenigzins gevoelig op het in het jongste standstuk van Rusland niet, of slechts in het algemeen genoemd is.

EGYPTE.

De aandacht blijft hier vooral gevestigd op het besluit des onder-konings om den uitvoer van granen te verbieden. Zoodat dit besluit bekend was, hebben vreemde kooplieden krachtige vertoefen daartegen gedaan. De consuls zijn hunnerzijds bijeengekomen om hunne bedenkingen tegen den verordenen maatregel op te stellen, en men hoopte dat deze het gevolg zouden hebben de uitvoering van het besluit tot eenigzins aansien te schorsen.

Staatsbegroting voor het dienstjaar 1854.

NEGENDE HOOFDSTUK. A. (Nationale schuld.)

Iste AFDEELING. Interests, lijfrenten en tontines, mitsgaders amortisatie van schuld f 36,179,892.22; als: interesten van een kapitaal van f 811,669,100 ingeschreven of in te schrijven 2 1/2 pct., rentegevende schuld f 20,276,727.50; idem van een kapitaal van f 120,144,230.70 ingeschreven of in te schrijven 3 pct., rentegevende schuld f 3,604,326.82; idem van de schuldboekentissens van het 3 1/2 pct. Amortisatie-syndicaat van een kapitaal van f 20,793,000 over het halfjaar verschijnende 1 April 1854, en van een kapitaal van f 20,493,000 over het halfjaar verschijnende 1 October 1854, f 729,595.00; idem van een kapitaal van f 234,233,500 ingeschreven of in te schrijven 4 pct., rentegevende schuld f 9,369,340.00; idem door het Rijk gewaarborgd, van een kapitaal van f 14,748,500 obligatiën ten laste van 's Rijks overzeesche bezittingen à vier ten honderd, f 589,940.00; idem van de schalkstbiljetten, waarvan de uitgifte is toegestaan tot een kapitaal van f 13,800,000 tegen hoogstens 4 1/2 pct., zoo voor rente als voor kosten van uitgifte f 586,500; doch waarvoor wordt gebruik gemaakt van de inkomsten van borgtogten van rekenplichtige ambtenaren, f 3,240,000; verschijnende 30 Junij en 31 December 1854 f 12,000.00; gewone lijfrenten over het jaar verschijnende 1° Januarij 1854 f 77,000.00; lijfrenten ten laste der domeinen geloopten behelende f 18,890.30; Nijmeegsche tontinaire lijfrenten over het jaar verschijnende 1° Januarij 1854 f 6,300.00; amortisatie van schuld f 1,086,362.50.

IIde AFDEELING. Renten en aflossingen van geldleeningen, zoodaer nekten van vrijwillige en gregtelijke consignatiën. f 20,592.80; als: renten en aflossing der geldleening voor den aanleg van Utrecht naar Deventer, verschijnende 1° Mei 1854 f 2,670.00; idem der geldleening voor den kiezweg van Zutphen naar Goor, verschijnende 1° November 1854 f 9,587.50; renten van kapitalen opgenomen ter verbetering en tot onderhoud van groote wegen in het voormalig land van Valkenburg in het hertogdom Limburg van f 2,072 à 3 1/2 ten honderd f 72.52 van f 23,762 61 à 8 ten honderd f 712.88 f 785 40; renten van vrijwillige en gregtelijke consignatiën f 16,550 00; en alzoo tot een bedrag van zes en dertig millioent twee honderd negen duizend vier honderd vijf en tachtig gulden, twaalf cents.

In de Memorie van Toelichting worden op den voorgrond gesteld de onderwerpen van uitgaaf, welke in de begroting voor 1854, bij vergelijking met die over 1853, tot mindere sommen zijn uitgetrokken, of wel voor het geheel zijn uitgevallen, zij zijn: a) door hetgeen in 1852 en 1853 tot inkoop is bestemd of tot aflossing zal worden aangewend uit de gelden aangewozen op de beschikbare middelen over de dienstjaren 1850, 1851 en 1852, mitsgaders op een subsidie uit het Fonds voortspruitende uit koopprijzen van domeinen, tot een gezamenlijk bedrag van f 12,596,664.58 1/2, te weten: de tot inkoop van f 1,741,000.00 2 1/2 pct. f 43,525.00; van f 19,000.00 3 pct. f 570.00; van f 266,000.00 3 1/2 pct. f 9,310.00; van f 3,176,000.00 4 pct. f 127,040.00; de tot aflossing van f 100,000.00 5 pct. f 5,000.00; van f 1,000,000.00 4 1/2 pct. f 45,000.00; totaal f 88,445.00.

b. ten gevolge van afschrijving op de rekening: Overgebrachte schuld, ter zake van uitgetrokken kansbiljetten, welke in 1853 door de 30jarige verjaring zijn getroffen tot een kapitaal van f 3000 2 1/2 pct. rentegevende nationale schuld f 75 00.

c. door aflossing van kapitalen, als: van f 300,000 schuldboekentissens van het Amortisatie syndicaat, rentende 3 1/2 ten honderd f 10,500.00; van borgtogten door rekenplichtige ambtenaren gesteld 1,600.00; van obligatiën voortgesproten uit leeningen voor wegen aangegaan f 310.00, totaal f 12,410.00.

d. door vastaf van lijfrenten, als: gewone f 8,000.00; en lijfrenten van domeinen geloopten behelende f 1,291.00; De vermindering van de overblijfselen door de verhooping, welke de navolgende posten hebben ondergaan, te weten: de Nijmeegsche tontinaire lijfrenten f 150.00; de amortisatie van schuld, ten gevolge van art. 9 der wet van 27 Sept. 1841 f 786,362.50 en de geheel nieuwe post wegens renten van vrijwillige en gregtelijke consignatiën f 16,550.00; de zaden f 303,062.50; weshalve het IXde hoofdstuk der begroting voor 1854 de begroting voor 1853 overtreft met f 215,711.50.

Hieromtrent valt echter nog op te merken, dat vandeer de tijdsomstandigheden zalks zullen toelaten, op het dienstjaar 1854 niet zal worden beschikt over de renten der kapitalen, welke op de grootboeken der nationale schuld ingeschreven onder het hoofd: Fonds tot verzekering van de persilvering der renteloze schuld, onder bewaring van de Directie van de Nederlandsche Bank te weten: f 14,402,000 2 1/2 pct., waarvan het rentebedrag is f 360,050 00; f 1,010,300 3 pct. waarvan het rentebedrag f 30,309 00; en f 1,000,000 4 1/2 pct. waarvan het rentebedrag is f 45,000 00; en de renten van de schalkstbiljetten, waarvoor is uitgegeven f 14,000,000 tegen f 140,500 00 renten f 886,859 00.

Mogten deze gelden niet gebruikt worden, dan zal de dienst 1854, in plaats van het toegestane voor dienst 1853 te overtreffen, met de bevorens gemelde som van f 215,711,50 eene voordeliger uitkomst dan de raming aanbieden van f 591,147,80.

Voorts bevat de Memorie van Toelichting eene opgave van het bedrag der op de begroting voor 1854 verkrege besparingen van renten, ten gevolge van de op de diensten 1850, 1851, 1852 en 1853 aangewezen gelden, zoo voor inkoop en aflossing van nationale schuld als anderszins, aanwijzende de som van f 357,932.20.

NEGENDE HOOFDSTUK B (Departement van Financien.)

Iste AFDEELING. Kosten van het Departement f 254,300 00. IIde AFDEELING. Kosten van administratie van de grootboeken der nationale schuld f 42,730.00; als: tractementen van den secretaris, de verdere ambtenaren en bedienenden, f 35,780.00; bureau- en localbehoefden en drukwerk f 6,150.00; kosten voor rechtsgeleerde adviezen en proceskosten f 200 00; drukkosten enz. f 600.00.

IIIde AFDEELING. Kosten van administratie der rentebetaling van de nationale schuld f 30,385.00; als: tractementen van den betaalmceester en van de verdere ambtenaren en bedienenden f 27,060.00; bureau en localbehoefden en drukwerk f 3,325.00.

IVde AFDEELING. Kosten van het agentschap van het Departement van Financien te Amsterdam f 2,200.00; als: tractementen van den agent en van de verdere ambtenaren en bedienenden f 17,500.00; bureau- en localbehoefden en drukwerk f 4,700.00; reis en verblijfskosten f 50.00.

Vde AFDEELING. Kosten van administratie der publieke schatkist f 103,611.51; als: tractementen en bureaukosten van de betaalmceesters in de arrondissementen f 95,500.00; transportkosten van gelden f 5,000.00; kosten van invoering der onvervreemdbare renten van België f 3,111.51.

VIde AFDEELING. Kosten van het muntwezen f 26,725.00; als: tractement van den voorzitter en de leden van het Muntcollegie f 8,500.00; idem van de verdere ambtenaren tot het Muntcollegie en 's Rijks Munt behorende f 10,156.00; de zolping van den muntmeester Memorie; bureau- en localbehoefden en drukwerk f 1,000.00; reis- en verblijfskosten f 75.00; onderhoud van het muntgebouw, leverantien en arbeidsloon, het instrumentwezen en de muntwerkzamenheden behorende f 7,000.00.

VIIde AFDEELING. Kosten van de administratie der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, de scheepvaartregten en den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken f 3,081,154.47; als: tractementen enz. f 2,878,570.00. Bijdragen in de gemeenschappelijke kosten van de scheepvaart op den Rijn f 1,800 00; Kosten van de sleepdienst tusschen Rotterdam en Lobith f 10,000 00; renten en uitkeeringen wegens den aankoop door den Staat van de verlichting, betoning en afbakening der openbare vaarwateren f 20,994.47; premien voor aanbalingen f 2,000 00; druk-, linier- en bindwerk en bindmaterialen; ijk- en justeerloon van malen en gewigten enz. f 64,000 00; aankoop van gronden, gebouwen en vaartwegen enz. f 44,000 00; vervolgings- en proceskosten f 8,000 00; onvervreemdbare kosten van vervolging enz. f 5,500 00; idem wegens de belasting op het personeel, mitsgaders kosten van schatting, telling en herziening f 25,500 00; idem wegens het regt van patent f 7,500 00; befooning en vergoeding van kosten wegens vacatiën van politie-ambtenaren op de kantoren, het opsporen en het weren van overtredingen van de wet omtrent den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken f 1,000 00; teruggave van de betaalde belasting van ongebruikte gouden en zilveren werken; van Rotterdam f 2,000 00; vergoeding van onkosten en verblijfskosten f 9,000 00; kosten wegens oprichting van archieven f 300 00; en de vijftien en veertien verschende muntspecien f 3,000 00; dekking van tekorten in de kassen van de onderscheidene ontvangers. Memorie.

VIIIde AFDEELING. Kosten van de administratie der indirecte belastingen van de Staatsloterij en van de bewaring van het kadaster f 507,070 00; als: bezoldiging onz. van de hoofdambtenaren der registratie en domeinen; van het buitengewoon zegel, van den directeur der Staatsloterij en van de ambtenaren van het kadaster f 186,070 00; kosten van perceptie en aandelen der griffiers van hoven en rechtbanken in de griffieregten f 274,200 00; reis- en verblijfskosten en verplaatingskosten f 11,500 00; druk- en bindwerk, briefposten, vrachtlouwen enz. f 10,450 00; kosten van papier voor het zegel f 1,000 00; kosten voor het aangehouden der premeditatie van de postambtenaren van het regt van successie f 2,000 00; kosten vallende op de vervaardiging en wijziging van de lijsten der trekkingen van de Staatsloterij 850 00; kosten van vervolging en proceskosten f 8,000 00; dekking van tekorten in de kassen van de ontvangers van de nationale schuld, Memorie.

IXde AFDEELING. Kosten van administratie der posten f 917,650 00; als: Tractementen van de postambtenaren en de rouwen f 175,750 00; schiedloosstellingen wegens de afzending van de posten f 1,200 00; aan de conducteurs, enz. f 49,700 00; kosten van postritten, postwagens, stoomboten, spoorwegen enz. f 21,000 00; onderhoud en lasten der postgebouwen, druk- en bindwerk, stempels, postzegels en verder materiaal f 18,000 00; reis- en verblijfskosten f 11,000 00; kosten van de draak der postkanten te Amsterdam en op het vasteland van een nibuw-gehoor, en kosten des tijdelijke verplaatsing van het postkantoor naar een ander local, f 90,000 00; andere uitbreiding van het postwezen, f 30,000 00.

Xde AFDEELING. Kosten van administratie en lasten der domeinen, mitsgaders het geldelijk beheer der groote wegen, vaarten of kanalen en veren, f 266,123.00; als:

tractementen, vergoedingen, bureaukosten en reis- en verblijfskosten, f 78,721.00; kosten van onderhoud, grondbelasting, dijk- en polderlasten, enz., f 148,552.00; lasten van de groote wegen met geldleeningen bezwaard, voor uitkeeringen van tol-opbrengsten en subsidien in 1854 verschijnende, f 38,750.00.

XIde AFDEELING. Honorarium van den lands-advocaat, f 1,000 00.

XIIde AFDEELING. Pensioenen, wachtgelden, subsidie en restitutiën, f 1,052,164.75; als: Pensioenen, f 1,013,042.75; wachtgelden ten behoeve van ambtenaren, uitgevallen ten gevolge van maatregelen van bestuur, f 36,122.00; subsidie aan het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren, f 4,000.00; teruggave van de toegepaste doorlopende korting, voor zover die korting is gedragen door ontslagen ambtenaren, Memorie.

XIIIde AFDEELING. Onvoorzien uitgaven, f 25,000.00, en alzoo tot een bedrag van f 6,331,173.73 1/2.

In de Memorie van toelichting wordt opgemerkt, dat daar de behoefte tot dit onderdeel van de Staatsbegroting voor een aanzienlijk gedeelte bestaat uit personele uitgaven, daarop geene andere besparingen zijn te verwachten dan de zoodanige, het gevolg zijnde van tijdelijke vacatures. Voor deze uitgaven is in de raming voor 1854 een totaal van f 5,408,631.75 uitgetrokken, terwijl aan vaste lasten, en mitsdien voor uitgaven, waarop geene besparingen kunnen worden verkrege, f 221,016.98 zal behoeftig zijn. Deze beide cijfers, van het bedrag der raming voor het Departement van Financien afbrekende, dan blijkt, dat voor de veerkortige materiele behoeften voor de tot dit hoofdstuk behorende administratiën, niet meer dan f 791,525 wordt geraamd, hetwelk nog zal moet worden vermindert met de f 90,000, bestemd voor de daarstelling van een nieuw postgebouw in de hoofdstad des Rijks.

De raming voor 1854 blijft beneden het voor 1853 toegestane cijfer te weten: voor de kosten van het Departement f 5,100.00; administratie van de grootboeken der nationale schuld f 350.00; rentebetaling van de nationale schuld f 110.00; kosten van het agentschap van het Ministerie van Financien te Amsterdam f 2,200.00; administratie der publieke schatkist f 1,500.00; het muntwezen f 225 00; de administratie der directe belastingen enz. f 3,181.37 1/2; Mindere raming voor Onvoorzien uitgaven f 28,000 00; te zamen f 38,591.37 1/2; terwijl de raming voor 1854 het toegestane cijfer voor de volgende afdelingen te boven gaat, als: voor de kosten van de administratie der indirecte belastingen, van de Staatsloterij en van de bewaring van het kadaster f 8,437.00; voor de kosten van administratie der Posten f 1,113,325.00; voor de kosten van administratie en lasten der domeinen enz. f 2,481.00; en voor pensioenen en wachtgelden f 12,688.00; Gezamenlijk uitmakende f 134,881.00; en mitsdien voor 1854 meer wordt geraamd dan voor 1853 is toegestaan, f 96,289.62 1/2.

's Gravenhage, 30 September.

Z. M. heeft aan de heer A. A. Mooijaard, op verzoek en uit hoofde van zijne beoening tot burgemeester der gemeente Colijnsplaat, Kats en Kortzema, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van ontvanger der registratie en domeinen te Colijnsplaat.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroeping van (procurator) uitgebragt door de kerkeraden der Heerzonde, gemeenten hieraan gepend, als: van Naardwijk van Zee, onder de classis van Leyden, op W. Peir, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Utrecht, van f. Heerzonde, onder de classis van Goois, op G. de W. van Bakerveld, Kerkemann, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Zuidholland; van Schiedam, onder de classis van Rotterdam, op H. Steenberg, Jzn., predikant te Dirksland; van de Remonstrantisch Gereformeerde gemeente te Zevenhuizen en Bleiswijk, op H. L. Kruseman, proponent.

Door Z. M. den Koning is op het Adres der Tweede Kamer het volgende geantwoord: Mijne Heeren!

Ik verzoek U aan de Kamer uit Mijnen naam de verzekering te geven dat haar adres Mij zeer welgevallig is geweest.

Ik merk met genoegen op, hoezeer de kamer prijs stelt op wederkeurig vertrouwen tusschen U en Mij, en hoezeer de bewijzing van dat vertrouwen door Mij en de Kamer is gewaardeerd. De Kamer hooft zich overtuigd te hebben dat hare gevoelens welklank bij Mij vinden, en bijzonder door Mij worden gewaardeerd.

Blijkens een van Z. M. zaakgelastigde te Lissabon ontvangen bericht, heeft zich de ziekte van den wijne stok veel minder uitgebreid dan men aanvankelijk vreesde. Zij heeft zich meerendeels bepaald tot de wijngaarden, waarvan de vrucht tot tafelgebruik en verzending bestemd is. Onderscheidene particulieren hebben daarbij wel veel verloren, doch de ziekte kan niet, gelijk het geval was op het eiland Madera, als eene nationale ramp beschouwd worden.

Volgens eene van Z. M. Minister-resident te Den Haag ontvangene mededeeling, is de gezondheid omtrent den oogst in de Deensche provincie, evenwel zijn dezelve over het algemeen gunstig, doch zal de opbrengst der gewas, zoo aangienlijk zijn als in het vorige jaar. De aardappelen-ziekte

heeft zich wederom hier en daar vertoond; in Jutland in een vrij hevigen graad. Het hooi is over het algemeen van slechte kwaliteit en schaars, zoodat de veestapel verminderd zal moeten worden. Dit een en ander, gepaard met de rijzing der graanprijzen, in verband met die in het buitenland, veroorzaakt eene klimmende duurte der meeste voedings-artikelen. Daarentegen zijn de tijdingen omtrent den oogst in de Hertogdommen, uit alle streken bijzonder gunstig. De uitvoer van graan uit het koninkrijk bedroeg in 1852 2,738,228 tonnen, waaronder 1,269,500 tonnen gerst, 477,382 tonnen haver, 408,788 tonnen tarwe en 144,478 tonnen rogge.

Het Journal du Limbourg wil weten, dat de moeilijkheden, gerezen ten aanzien der betaling van de tractementen der Katholieke geestelijken, weldra vereffend zullen zijn, en dat binnen weinige dagen de uitbetaling er van zal geschieden.

Naar men verneemt is 's Konings adjutant, de majoor van Heemskerk, met dépêches voor Z. K. H. prins Hendrik, naar Luxemburg vertrokken.

Door Z. M. is bepaald, dat de inspectie over de verlofgangers der nationale militie, welke in de volgende maand moest gehouden worden, niet zal plaats hebben, doch wordt uitgesteld tot de maand Mei 1854, na de sluitingen der zittingen van den militieraad.

Naar men verneemt heeft Z. M. de Koning dezer dagen een besluit genomen, waarbij wordt bepaald, dat het kostuum, waarin de leden der Provinciale Staten, die zulks mochten vertaalen, bij plechtige gelegenheden kunnen verschijnen, zal bestaan in: een gesloten rok van donkerblauw laken of cachemire met witte knopen; voorzien met het wapen der provincie, de kraag en opslagen geborduurd met zilveren Oranje en eikentakken, ter breedte van vier duimen; de pantalon van dezelfde kleur en stof; staande degen met zilveren of stalen gevest; driekanten hoed met zwarte liggende pluimen; zilveren lis, de knoop als aan den rok, en Oranjekarde. De griffiers dragen, des verkiezende, hetzelfde kostuum, doch met een borduursel ter breedte van drie duimen.

De afdeelingen van den Gouverneur-Generaal hebben reeds het onderzoek over de ontwerpen nopens de staatsbegroting van den jare 1854 aangevangen.

Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toezicht te Rotterdam, zijn aangegeven op 29 September: 25 cholera-liders, 9 herstelden en 16 overledenen. In het cholera-hospitaal te Amsterdam zijn ingekomen: op den 28sten Sept. 6 liders, hersteld geene, overleden 7, in behandeling 36; den 29sten: ingekomen 2 liders, hersteld 1, overleden 4, in behandeling gebleven 36.

In de laatste 14 dagen heeft de cholera ook te Gouda geheerscht en zijn, vooral in de vorige week, eenige personen aan die ziekte bezweken. Thans schijnt zij weder tot staan te komen. In de gevangenis van veroordeelde vrouwen zijn slechts enkele gevallen voorgekomen. Te Moordrecht echter zijn op 2000 zielen, reeds 20 personen aan die ziekte overleden.

Ook te Leiden hebben zich enkele gevallen voorgedaan, doch men hoopt, dat die stad van de ziekte bevrijd zal blijven. De Lakenhar zou als cholera-hospitaal ingerigt en op aanzoek van den gemeenteraad een cholera-commissie geconstitueerd.

Op den 28sten is de heer van der Meulen weder tot wethouders benoemd. De heer van der Meulen, van S. Velthoven, welke wederom wethouder is benoemd.

Men schrijft uit Maastricht: De directie van de Aken-Maastrichtsche spoorweg Maatschappij heeft reeds de uren van vertrek voor de winterdienst, de prijzen der plaatsen en de vrachtluizen vastgesteld en aan de Regering ter goedkeuring verzonden. Ook zijn onderscheidene ambtenaren en bedienden aangesteld. De heer M. J. Piepers, Assistent-Ingenieur van den Hollandschen spoorweg, is tot Ingenieur-Directeur benoemd. De opening van den weg is tuschen 15 en 20 October bepaald; er zal een programma van de te verrichten werken worden uitgevaardigd.

Men schrijft van den 28sten uit BREDA: De heden van den 28sten waren gisteren avond schitterend. De heden van den 28sten waren gisteren avond schitterend. De heden van den 28sten waren gisteren avond schitterend.

andere gedeelten der stad zet men de illuminatie voort, terwijl de balzalen steeds geopend zijn.

Volgens de ontvangene Javasche Couranten tot 6 Augustus, zijn den 16den Julij op Padang verkocht 30,065 pikols gouvernements-koffij, welke in openbare veiling hebben opgebracht f 630,850.

De berigten uit Benkoelen, tot den 11den Julij luiden niet ongunstig. Eene kolonne van 178 man troepen had zich, vergezeld door den assistent-resident van die plaats, naar de onrustige streken begeven, en was aldaar door eene hende van 300 man aangevallen, maar had dezelve zoo wel ontvangen, dat de vijand met verliezen van een twintigtal dooden en gekwetsten de vlugt had genomen. De nederlandsche troepen hadden daarop eenige der oproerige doossons in den asch gelegd, en een erkenden aanhanger der muitelingen, Raden Koening genaamd, die zich als heilig en onkwetsbaar had voorgedaan, doodgeschoten. Den 28sten was de kolonne te Benkoelen teruggekomen.

De berigten uit Palembang zijn van den 16den Julij. Aldaar en in de binnenlanden heerschte eene gewenschte rust. Zeker Pa Angor had zich, met 40 of 50 Passumahers, naar Benkoelen begeven. Latere berigten uit Lobo Poeding luiden minder ongunstig. De geestdrijvers vonden geen bijval, doch de hoofden hadden de beweging nog niet kunnen stuiten. In de Moesie-districten waren, sedert April, 800 geweren opgehaald, meerendeels van engelsch maaksel, die over Djambie waren ingevoerd. De Makkakan bleef nog onwillig, doch, zoo men meende, zoude eene militaire verfooning genoegzaam zijn om een einde daaraan te maken.

Den 20sten Julij is te Soerabaya met goed gevolg te water gelaten, Z. M. 'zieren stoomschip *Admiraal van Kinsbergen*, welk aldaar in vier en een halve maand was ineengezekt. Tevens is te water gebracht het ijzeren stoomvaartuig *Tiljarum*, bestemd voor het vervoer van producten. Omtrent de deugdelijkheid der maritime instellingen daar ter plaatse, was laatstelijk op Java een zeer belangrijk verslag medegedeeld.

In het begin van Junij was op Amboina de toestand der gezondheid, zoo voor Europeanen, als voor inlanders, niet gunstig.

De te Soerabaya gevestigde handelshuizen P. Kervel en Comp., Mayor Matz en Comp., F. D. Granpvé Molle en Comp., Rayl Cramer en Comp., Adam en Co., E. J. van Eck en Comp., L. J. van Eck en Comp., L. Johan, Tiedeman en van der Burg, Hoekstra Gijsing en Comp. en W. Cores de Vries, hebben, even als vroeger reeds door te Batavia en te Samarang gevestigde handelshuizen was geschied, een adres aan den Gouverneur-Generaal ingediend, besluit van 20 Junij 1853, n. 2, betreffende den wisselkoers, enz.

De Gouverneur-Generaal van Neêrlandsch Indie heeft in het civiel departement benoemd: tot controleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten W. A. Jellinghaus, tot eersten commiss bij den dirigent van Financien J. L. A. Winter tot posthouder op de Batoe-eilanden (Westkust van Sumatra) G. J. J. Deutz; tot griffier bij den ommegaanden regter, 3de afd. op Java, Mr. J. H. Walter Dimont; tot steunhebberden thesaurier bij het prot. weeshuis te Samarang, A. H. Meissner; tot resident te Riouw D. J. Willers; tot lid van den raad van Justitie te Banda den kapt. C. M. v. Wijningen; tot lid van den raad van Justitie op Amboina den kapt. A. W. v. Haesten. Bevoorderd tot controleur eerste klasse bij de landelijke inkomsten F. Klein; tot contr. 2de kl. O. W. Swaving. Ontslagen eervol als lid van den raad van Justitie op Banda J. W. v. d. Sluis. Gevoenswaard den eervol ontslagen secretaris te Rembang J. R. Lange. Bij het militaire departement: (Bevoorderd: Tot architect bij de genie 1ste klasse R. G. Schrock. Ontslagen op verzoek eervol, de tweede luit. der infanterie W. E. Palma. Ontslagen op verzoek eervol, de eerste luit. der infanterie W. v. Rijnbergh.

Advertentiën. DE TENTOONSTELLING DER SCHILDERIJ C. KRUSEMAN: Het bezoek des Heeren MARTHA en MARIA.

STEENKOLEN-PRIJZEN VAN P. BORST, PHZ. KORTE HOUTSTRAAT, L. 11. 'S GRAVENHAGE.

Table with columns: VRIJ AAN HUIS, GEMETEN EN IN ZAKKEN GELEVERD, PER MUD, DE 18 MUDDEN, DE 16 MUDDEN. Lists prices for various types of coal (Stakkolen, Voor de Schop, Kagehelkolen, Grais, Schaalkolen) under different categories like New-Castle, Lankische, and Smeedgruis.

Bij JOH. NOMAN EN ZOON te Zelt-bommel is uitgegeven en alom te verkrijgen:

A. BIBEN, De Heer van Meerwijk en zijne Zonen, of het verderfelijke der sterke dranken, in voorbeelden aangetoond en door bewijzen gestaafd. Voor Schoolgebruik. 2de druk. f 0.30.

H. VAN DEN HEUVEL, Genesioneerd Officier van Gezondheid der 1ste Leger, Liefregel, Itygiësmo der kinderen in O. I., benevens de voornaamste ziekten, die aldaar bij hen voorkomen, met hare behandeling op practische ondervinding gegrond, gr. f 80. f 2.50.

LINDLAY MURRAY, Engelsche Stenograaf met toepasselijke opstellen ter vertaling. 2de druk [1852], nagezien en verbeterd door F. M. COWAN, lector aan het gymnasium te Amsterdam. Post formaat f 1.25. (121)

Prijs-Courant der Effecten.

Table showing exchange rates and prices for various locations and currencies. Locations include Amsterdam, London, Paris, and others. Currencies include Netherlands, England, Belgium, Portugal, Mexico, and others. Includes dates like 30 September 1853.